

2 מאי 2023
 י"א אייר תשפ"ג

פסק דין משמעתי בעניינם של [ת.ז.] [ת.ז.] [ת.ז.]

1. בתאריך 30.3.2023 התקיים דיון בעניינם של הסטודנטים

[ת.ז.] (להלן: "סטודנט א")
 [ת.ז.] (להלן: "סטודנט ב").

שופטים: פרופ' מריוס אונגריש (אב בית הדין), פרופ' אורי שפירא, שופטת סטודנטית ר.ל.
יועצת משפטית לבית הדין: עו"ד ליאורה ארזי בן-חיים.
תובעת: פרופ"ח יסכה גולדפלד.

נילונים: [ת.ז.] [ת.ז.] [ת.ז.]
משקיפים: מר יצחק מנר – פרוטוקול מטעם חברה חיצונית, מר ד.א - שופט סטודנט.

2. הנילונים הינם סטודנטים בפקולטה למדעי הנתונים וההחלטות. בתאריך 6.3.2023 הוגשה נגדם קובלנה, בה יוחסו להם המעשים הבאים: במסגרת קורס סטטיסטיקה 2 97414, סמסטר חורף תשפ"ג, וכחלק מחובות הקורס, יש להגיש פרויקט המורכב מחמש מטלות שניתנות במהלך הסמסטר. ההגשה בזוגות. הסטודנטים הגישו את כל חמש מטלות הפרויקט מועתקות מפרויקט שהוגש ע"י סטודנטים אחרים בשנה שעברה (להלן בהתאמה: "הפרויקט המועתק" ו-"הפרויקט המקורי"). ההעתקה הינה בכל חלקי המטלות, בקטעי הקוד, בתוצאות, במסקנות ובשאלות המחקר.

3. התביעה האשימה את הסטודנטים, בעבירות משמעת לפי הסעיפים שלהלן לתקנון המשמעת:

4.1.1 "עשה, בהונאה או בדרך בלתי כשרה אחרת, מעשה על מנת לשפר ציון בבחינה, בוחן, עבודה, פרויקט, השתלמות מעשית או כל מטלה לימודית אחרת, או על מנת להשיג יתרון אקדמי, עבורו או עבור סטודנט אחר".

4.1.3 "העתיק מאחר, או אפשר ביודעין, לאחר, להעתיק ממנו, בבוחן, בחינה, עבודה, פרויקט או כל מטלה לימודית אחרת".

4. בתאריך 30.03.2023 התקיים הדיון המשמעתי בנוכחות הצדדים. לאחר הקראת כתב הקובלנה שאל אב בית הדין את הסטודנטים האם הם מודים באישומים נגדם. סטודנט א' השיב שאינו מכחיש את השימוש בפרויקט המקורי, אך לא מסכים להאשמה שהפרויקט מועתק במלואו. סטודנט ב' השיב שהם השתמשו במקור, אך אינו מסכים עם זה שהכל מועתק.

טענות הצדדים:

התביעה:

5. התביעה הציגה את סילבוס הקורס, וציינה כי הקורס שווה שלוש נק"ז, מתוכן הפרויקט שווה חצי נק"ז. כלומר, הפרויקט הוא נדבך חשוב בקורס. בסילבוס נכתב ביחס לפרויקט כי משקלו 20% מהציון הסופי, וכן: "צפויות 5 מטלות לאורך הסמסטר בהן תישמו את הכלים שנלמדו בשיעורים. **חובת הגשה של כל מטלות הפרויקט כדי להיות זכאים לגשת לבחינה**" (ההדגשה אינה במקור). התביעה הציגה את חמשת ההגשות המועתקות, ואת המקור, וטענה כי קיימת זהות כמעט מוחלטת ברוב חלקי הפרויקט.
6. עד התביעה, פרופ' יאיר גולדברג, מרצה הקורס ומגיש התלונה הסביר כי מדובר בפרויקט שמלווה את הקורס מתחילתו ועד סופו. הפרויקט מורכב מחמש משימות, כל משימה לוקחת בערך שבועיים והיא מלווה את הקורס לאורכו. כל זוג סטודנטים צריך לבחור סט של נתונים, ועליו לבצע לאט לאט את כל החומר שנלמד במהלך הקורס. מבחינת הציון, הפרויקט, הכולל חמש משימות שונות, מהווה 20%, אבל עצם ההגשה היא תנאי הכרחי כדי לגשת למבחן. מי שלא מגיש את אחת המשימות, לא יכול לגשת למבחן. כלומר, הפרויקט הוא חלק נכבד מהקורס. הקורס גם מוכר כקורס עתיר נתונים, שזה מונח בפקולטה לקורס שבו יש משקל נוסף.
7. המרצה הסביר כי בעקבות העתקה אחרת שהתגלתה בקורס נעשתה בדיקה לגבי כל הפרויקטים בקורס, וכך התגלתה גם ההעתקה הזו. בין היתר, שאלת המחקר היתה מנוסחת באופן לא מוצלח, זהה לשאלה בפרויקט המקורי, וזה משך את תשומת ליבו של הבודק, שהיה גם הבודק בקורס הקודם. "...יש שישה קבצי נתונים, שצריך לבחור אחד מהם, אבל לכל קובץ, לא משנה מה קובץ הנתונים שאתה בוחר, אתה צריך לבחור שאלות מחקר במהלך המחקר. ... כל אחד צריך לבחור שאלות מחקר, ואת השאלות אתה בוחר לבד. שאלה כזאת, זו שאלה שברור שהיא מועתקת, ולו רק בגלל שהשאלה עצמה לא סבירה" (עמ' 14 לפרוטוקול).
8. במענה לשאלת בית הדין איזה חלק מהעבודה מועתק, השיב המרצה: "הנה קטעי קוד שהם זהים ברמה מוחלטת ... כולל הפלט. ששוב, כל בן-אדם שכותב קוד, זה מעט שונה. כל בן-אדם שכותב קוד, יש לו ממש signature של איך הקוד נראה, כמו כתב יד. אבל אפילו אם נותר על זה, **אין פה דמיון, זו העתקה מוחלטת**. ... קטעי קוד עצומים שמועתקים ... **הרוב המוחלט**, זו ההערכה שלי" (עמ' 8-9 לפרוטוקול, ההדגשה אינה במקור).
9. המרצה הוסיף כי חלק מההנחיות לפרויקט שונו השנה ביחס לשנה שעברה, אך הסטודנטים העתיקו את הפרויקט המקורי לפי ההנחיות של שנה שעברה ולא שמו לב לשינויים שניתנו בהנחיות – למשל, במבחן האמצע ובחישוב מקדמי הרגרסיה.
10. בנוסף ציין, כי הוא מזהה ניסיון ליצור מצג שאין העתקה, למרות שזה מועתק. הרבה פעמים נוספו קטעי קוד שאינם רלוונטיים בכלל, רק כדי להטעות את מערכת הבדיקה האוטומטית. למשל, בפרויקט המקורי

לא עשו סעיף, אז בפרויקט המועתק נוסף הסעיף הזה, אבל הוא עם מספרים שלא קשורים לכלום; או
הבדל קטן בשם של המשתנה; שימוש בפונקציית אטה במקום חישוב מפורש.

11. המרצה הדגיש, כי גם לאחר שהודיעו לסטודנטים שהם חשודים בהעתקה, הם הגישו את חלק 5 בפרויקט מועתק.

12. לסיכום אמרה התובעת, כי הבעיה העיקרית היא שהסטודנטים אינם מבינים מה זו העתקה. כמו כן, בניגוד לטענתם שלא הכחישו מהרגע הראשון, הם לא הודו כאשר אומתו עם החשדות נגדם. התובעת ציטטה מתוך התגובה ששלח אליה סטודנט ב' בתאריך 5.2.2023, בתגובה לחשדות נגדו: "נעזרתי בחבריי ולקחתי השראה ובכך יכולתי לבסס את תובנותי והבנתי בחומר בהתבסס על שלד קיים מהשנה שעברה, תוך הבנת כל פיסת קוד וכן תיקון/שינוי/הוספת תובנות ו(גם טעויות...) שנראו לי לנכון הן מהידע הנלמד בקורס, בקורסים קודמים וכן מהידע אותו צברתי בעבודתי מחוץ לכותלי הקמפוס. העבודות היו מאוד קשות ולקחו כשני לילות לבנים בכל שבוע" (ההדגשה במקור). יוער, כי התגובה ששלח סטודנט א' לתובעת באותו תאריך היתה כמעט זהה.

ההגנה:

13. במענה לשאלת בית הדין איזה חלק מהפרויקט מועתק, השיב סטודנט א': "80 [אחוז] מועתק. וממקום הישיבה הצנוע שלי, ספציפית, קטעי קוד של גרפים, באמת אני אומר, אין יותר מדי איך לכתוב את זה - כאילו, להגדיר שם לציר X, שם לציר Y. חד משמעית יש דברים מועתקים, אני לרגע לא אומר שלא. אבל ספציפית, דברים שמראים גרפים, אין איך לכתוב אותם אחרת" (עמ' 9 לפרוטוקול). כמו כן, אמר שאינו מכחיש ששאלת המחקר מועתקת (עמ' 14 לפרוטוקול).

14. במענה לשאלה מדוע הגישו את חלק 5 בפרויקט מועתק לאחר שכבר ידעו שיש נגדם חשד להעתקה, השיב סטודנט א': "לדעתי מדובר באותם ימים. זה כאילו כמה חודשים אחורה, אני לא יודע להגיד" (עמ' 16 לפרוטוקול).

15. סטודנט א' ציין כי הם קיבלו ציון יותר נמוך מאשר קיבלו בפרויקט המקורי, וזאת בגלל שהם שינו דברים וכתבו חלק מהעבודה באופן עצמאי.

16. במענה לשאלת בית הדין מהו גדר המחלוקת אם סטודנט א' מודה ש-80% מהפרויקט מועתק, השיב סטודנט א': "מבחינתי, גדר המחלוקת הוא התפיסה בין לקחת פרויקט, לשתול לו דברים שלא היו ולהגיש, או לקחת פרויקט, חד משמעית להשתמש בבסיס נתונים, שוב, אני אמרתי את זה מהרגע הראשון... שהעלו את האשמה נגדי ... לקחת, לעבור על כל שורה, לדעת מה עושים שם, כן, גם לטעות. אגב, לטעות גם במה שאולי גם הם טעו וגם לטעות בדברים שהם לא טעו. שוב, הציונים להערכתי לא מקבילים, כי הציונים שלי לא טובים והם סיימו את הקורס על 100. כנראה שאני טעיתי במקומות שהם צדקו ואני חושב שההבדל פה הוא תהומי. ושוב, בלי צל של ספק, של לבוא ולהכחיש את השימוש. לא מכחיש את זה לרגע וזה נאמר לכל אורך הדרך" (עמ' 16 לפרוטוקול). "אני לא טוען שהקוד, הוא מקורי שלי. אם זו הטענה, אני לא טוען ולא טענתי שהקוד הוא מקורי שלי" (עמ' 17 לפרוטוקול).

17. ביחס לטענת המרצה כי היה ניסיון ליצור מצג שווא שאין העתקה ולהטעות את המערכת אמר סטודנט ב': "לא היה פה שום ניסיון להטעות שום מערכת" (עמ' 12 לפרוטוקול). "...לא היה פה שום ניסיון להטעות בכוונה, או דברים כאלו. ספציפית בקוד הזה, אני זוכר שמצאנו שהייתה להם טעות ותיקנו את הטעות באמצעות שינוי של מספר פרמטרים, וציירנו גרף שאצלם לא היה. וביקשו ועשינו את הגרף הזה, שיאיר לא הציג. ... ואנחנו עשינו ועברנו על הקוד, עברנו כל שורה ושורה, וניסינו להבין אם יש או אין טעויות ואם יש, אז תיקנו אותן וציירנו את הגרף. ... נעזרנו בשימוש, שכנראה נעזרנו יותר מדי. ... רוב הקוד הוא לא מקורי, אנחנו נעזרנו בו, כן. ... אבל כל הדיון והמסקנות, והתוצאות השונות שיצאו לנו ותיקון הטעויות, אנחנו עשינו" (עמ' 17 לפרוטוקול).

18. הסטודנטים הציגו בדיון קטעים מההגשה שלהם, אותם השוו עם הפרויקט המקורי, על מנת להראות הבדלים בין העבודות ("הצלבנו בין העבודות"). "מספר גרפים יצאו לנו מאוד שונים, עם תוצאות הרבה יותר שונות. ... על סמך זה עשינו את המסקנות שלנו, על סמך התוצאות שקיבלנו" (סטודנט ב', עמ' 20 לפרוטוקול).

19. בתגובה לכך אמר המרצה: "הקוד מחולק לשני חלקים: יש את הקוד ויש את הפלט. קוד שנעשה על אותו סינק, כמו שהראיתי בפרויקט 3, ייצר גרפים זהים לחלוטין. קוד שבו מייצר הנתונים הרנדומיים הוא שונה, ייצר גרף שונה. אז עצם השוני בגרף... לא אומר דבר" (עמ' 20 לפרוטוקול).

20. במענה לשאלת בית הדין מה הוביל אותם לבצע העתקה, השיב סטודנט א': "גם מהמקום שאנחנו לא מכירים וכל אחד עם הבעיות שלו ... לא הצלחנו לעבוד ביחד. ... בתרגיל 5, נכון, האמת שישבנו ביחד, כמו שהוא אומר, בזמן ההאשמה של ההעתקה על ארבעה תרגילים, אבל לא הייתה פה איזו עבודה משותפת לאורך הסמסטר, גם מאיזה מקום שאנחנו לא ממש מכירים וממקום שכל אחד שנייה עם הל"ז שלו והבלגאן שלו וזה לא הסתדר. עכשיו זה לא תירוץ, אנחנו בסוף ילדים גדולים" (עמ' 24 לפרוטוקול). בתגובה לכך שאל בית הדין – אם לא ישבתם יחד, מי ביצע את ההעתקה? סטודנט א' השיב: "זה התחלק שבוע שבוע... זה היה לסירוגין" (עמ' 24 לפרוטוקול).

21. במענה לשאלת בית הדין, באיזה שלב הם החליטו "לעגל פינות", השיב סטודנט ב': "השלב הקריטי שאמרנו שאנחנו נצטרך איזושהי עזרה, זה היה לפני ההגשה של החלק הראשון, שהגענו למצב של חוסר אונים, מצב שאנחנו לא יודעים איך להגיש את העבודה. אמרנו: אוקיי, בוא ננסה לחפש מה יכול לעזור לנו" (עמ' 26 לפרוטוקול).

בתגובה לכך שאל בית הדין האם לא עלה על דעתם לבטל את הקורס. סטודנט ב' השיב: "אני שקלתי לבטל את המקצוע הזה. הבעיה בביטול המקצוע הזה, זה שהמקצוע הוא חובה והוא ניתן פעם בשנה, והוא קדם לקורסי בחירה, שאיתם אני אצטרך לסיים את התואר. אז בעצם, אם אני מבטל, אני דוחה את סיום התואר בעוד שנה. ובהינתן המצב הנוכחי שלי, עם הקשיים הכלכליים והמשפחתיים, זה היה מבחינתי באמת..." (עמ' 26 לפרוטוקול).

דין והכרעה:

22. התנהלותם של הסטודנטים חמורה ומנוגדת לערכי הטכניון. סטודנטים שמגישים עבודה בקורס מחויבים **בעבודה עצמאית בכל שלבי הכנתה וכתבייתה**. עבודה בזוגות נועדה לעודד הפריה הדדית ולמידה משותפת. חלוקת המטלות בין הסטודנטים "שבוע-שבוע"/ לסירוגין, היא **הונאה חמורה בפני עצמה**. הדבר חמור במיוחד כי לא מדובר רק בקבלת 20% מהציון במקצוע, אלא בעצם הזכאות לגשת למבחן במקצוע. הסטודנטים ניסו לעקוף בהונאה את אחת הדרישות הבסיסיות בקורס.

23. מדובר במהנדסים לעתיד שמבקשים לקבל תעודת מהנדס ממוסד בעל מוניטין ואמינות. הטכניון מצפה מתלמידיו ובוגריו לקוד התנהגות שהולם את הערכים המעוגנים בחזון הטכניון לבוגריו (ההדגשה אינה במקור):

"...להיות מסוגלים לקבל החלטות ולנווט את הספינה מתוך הבנת המורכבות, היכולת לשקול ערכים מתנגשים, מתוך הבנת ההקשר החברתי-תרבותי-כלכלי הרחב, ומתוך **יושרה פנימית**, מקצוענות ותחושת מחויבות לקהילה. הם צריכים להיות מסוגלים ליזום, ליצור, להוביל מהלכים, ולהוות סוכני שינוי במקום הם פועלים. מעבר לכך, אנו רואים בחינוך כזה חלק מהאחריות החברתית והמשימה הציבורית של הטכניון".

תקנון משמעת סטודנטים נפתח במילים:

"הלימודים בטכניון מבוססים על אמון בין המוסד לבין הלומדים בו. הסטודנטים מחויבים ליושרה אקדמית ולהתנהגות ההולמת את כבוד הטכניון, הסטודנטים, העובדים וחברי-הסגל האקדמי".

24. במהלך הדיון היה ניכר שהסטודנטים מסרבים להכיר בדבר העבירה שביצעו ובחומרת מעשיהם. הם הדגישו כי שינוי חלקים מהפרויקט המקורי. למרות שהודו כי 80% מהעבודה הועתקה על ידם, התעקשו על כך שהפרויקט לא הועתק במלואו, ונעשתה על ידם עבודה עצמאית. זאת על אף שאפילו לא עקבו אחרי ההנחיות המעודכנות של צוות הקורס. מצד אחד הודו כי הפרויקט שהגישו אינו מקורי שלהם, ומצד שני טענו כי לא מדובר בהעתקה, אלא רק ב"שימוש". לטענתם בזמן מעשה לא הבינו שמדובר ב"שימוש" לא סביר.

25. מקביל הדבר לכך שמשרד של שני מהנדסים נשכר לתכנן פרויקט הנדסי גדול. המפרט דרש ששני המהנדסים יעבדו ביחד כדי לבדוק אחד את השני. במקום זאת, המהנדסים מחליטים לקחת תכנון ישן של צוות אחר, לבצע בו שינויים קוסמטיים לסירוגין (מבלי שאחד יודע מה עושה חברו), מגישים את זה למזמין בתור מענה למפרט, ומצפים לקבל את מלוא השכר מהמעביד. ברור שגישה כזאת היא פתח לאסון. לא 80% המועתקים הם הבעיה, אלא הפרת האמון המקצועי, הכשלת המזמין, וסיכון בטיחות המשתמשים בתכנון הלקוי – הם הבעיה. למרבה הצער, הסטודנטים לא הבינו את גודל הכשל של התנהגותם.

26. יאמר באופן ברור וחד משמעי: מדובר בהעתקה גסה ובוטה שאין לה מקום בין כתלי מוסד אקדמי. יתרה מכך, בית הדין מקבל את טענת המרצה כי נעשה ניסיון להטעות ולטשטש את ההעתקה. המרצה הביא לכך מספר דוגמאות, שהסטודנטים לא הצליחו להסביר באופן מתקבל על הדעת.

27. המעשים חמורים במיוחד, שעה שלא מדובר במעידה חד פעמית, אלא בהתנהלות ממושכת לאורך שבועות רבים. לא זו אף זו, גם לאחר שנודע להם על החשדות נגדם, הסטודנטים בחרו להגיש את חלק 5 בפרויקט, מועתק גם כן.

28. נוכח כל האמור לעיל, **החלטנו פה אחד להרשיע את הסטודנטים בעבירות משמעת לפי סעיף 4.1.1 ו- 4.1.3 לתקנון.**

29. בית הדין הודיע לצדדים במעמד הדיון את הכרעת הדין, ולאחר מכן בהסכמת הצדדים נשמעו טיעונים לעונש.

טיעונים לעונש:

התביעה:

30. התביעה ביקשה שבית הדין יגזור על הסטודנטים את העונשים הבאים: אפס בקורס, הרחקה בפועל לסמסטר אביב תשפ"ג, ועונש על תנאי של הרחקה לשנה במידה ויורשעו בעבירה חוזרת.

31. לשיטת התביעה מדובר בהעתקה נרחבת ושיטתית, של חמישה חלקים בפרויקט, שהינו נדבך משמעותי בקורס. זה מתבטא הן בניקוד של הקורס והן בחובת ההגשה כתנאי לזכאות לגשת לבחינה. כל חמשת חלקי הפרויקט הוגשו מועתקים באופן בוטה ונרחב מפרויקט שהוגש בסמסטר קודם.

32. לא מדובר באירוע ספונטני או פזיז, מעידה רגעית בשיקול דעת (למשל כאשר מישהו מציץ למחברת של חברו במהלך מבחן), אלא בהעתקה שיטתית, יזומה ומתוכננת מראש. עבירה שנעשתה ביודעין. כאמור, אף לאחר שידעו על החשד נגדם הגישו חלק נוסף מועתק. נראה שהסטודנטים לא הבינו עד לרגע זה מה היא העתקה, מה מהותה ומשמעותה, ומה ההשלכות של ביצוע עבירה מסוג זה. הסטודנטים השתמשו בנתונים, קודים, ופרויקט של סטודנטים אחרים – וראו אותם כשלהם.

33. במקרה דנן ציון אפס בקורס אינו עונש, אלא תוצאה ישירה של המעשה, שכן הסטודנטים אינם זכאי לגשת לבחינה.

34. התביעה ציינה כי לא החמירה עם הסטודנטים, וביקשה אך ורק את אותם עונשים שהוצעו להם במסגרת הסדר הטיעון. מדובר בעונשים ההולמים את רף הענישה שקבע בית הדין בעשרות תיקים אחרים, ויש לעמוד בו, בהתאם לשיקולי הענישה המעוגנים בסעיף 11.11 לתקנון. התובעת ציינה כי אין חשיבות במקרה זה מבחינת העונש לשלב שבו הסטודנטים נמצאים בתואר.

35. על מנת לשמור על פרטיותם של הסטודנטים, שהציגו כל אחד את נסיבותיו האישיות, הטיעונים לעונש וגזר הדין של כל אחד מהם יינתנו בנפרד.

טיעונים לעונש -] :

36. הסטודנט הסביר שבמהלך הקורונה איבד את עבודתו והחליט לנצל את הזמן ללימודיו. לכן לא פעל לפי התכנית המומלצת ושינה סדר של קורסים כדי לסיים את התואר במסטר אחד פחות. נוצר מצב שהוא למד את הקורס עם המחזור שמתחתיו. אי לכך הוא לא הכיר את הסטודנטים בקורס וקיבל אישור מהמרצה לעשות את מטלות הקורס לבד ולא בזוג. לבסוף, דרך "גורם משותף" החליט לבצע את המטלות יחד עם סטודנט ב'.

37. הסמסטר הנוכחי, אביב תשפ"ג, הוא האחרון ללימודיו ויש קורסים שהוא חייב לסיים, במקביל לכך שהוא עובד ומכלכל את עצמו. חלק מהקורסים שלקח גזלו ממנו זמן רב, הרבה יותר ממה שחשב. העומס הזה הוביל אותו לביצוע המעשה. "... בסוף זו אחריות אישית שלי. אני ילד גדול, אף אחד לא הכריח אותי לקצר את התואר, אף אחד לא הכריח אותי להירשם לתואר שני ... בסוף, אני לוקח אחריות על המעשים שלי, כי אף אחד לא הכריח אותי לעשות את מה שעשיתי" (עמ' 25 לפרוטוקול).

38. "קצת קשה לי עם האמירה של ההקבלה של המעשה הזה להעתקה במבחן. אולי אני רואה את העולם אחרת. ... אני מעולם לא חשבתי אפילו להציץ למישהו במבחן. אם אתם רואים את החומרה של זה אפילו כחמורה יותר, יכול להיות שאני רואה את המציאות באופן מעוות... אני באתי במטרה לקבל את האישור ללמוד. מה זאת אומרת? סטטיסטיקה 2 היה אמור להיות הקורס שישגור לי את התואר. יש לי בקשת קבלה לתואר שני באוויר, שכרגע היא באוויר, מעצם היותי מואשם. ... אם אני מתקבל לתואר שני, וכבר ביצעתי שיחות עם מנחים, שכמובן מתנים את הכול במצב האקדמי שלי, אז אני מתחיל תואר שני" (עמ' 31-32 לפרוטוקול).

39. הסטודנט טען שניגש למבחן בקורס משום שלא ידע שאסור לו לגשת, או שלא יקבל ציון. כמו כן למד מסמסטר שלם ולדעתו זה לא הוגן לבטל לו את הציון בקורס. אי לכך הוא מבקש לקבל מהמרצה אישור לבצע מטלה אקדמית חלופית, נרחבת ככל שתהיה, גם אם יינתן לו מראש עונש של 30-40 נקודות, וזאת על מנת שיוכל לסגור את התואר הראשון ולא להתעכב בשנה נוספת בגלל קורס אחד.

40. "אז בגלל זה אני כן מבקש לבטל לי את ההרחקה בפועל, כדי שאני אוכל לפחות את הדרך שלי כסטודנט לתואר שני. ככל הנראה, שזה עוד לא יהיה ברמת המחקר והתזה, כי בכל זאת צריך שנייה להבין את המקום שלי, אבל זה כן משהו שיציל אותי, אחרת אני נמצא במקום שתואר שני כבר לא יהיה. זאת אומרת, שנה הבאה עם רקורד כזה, אף אחד לא יסתכל עליי בפקולטה" (עמ' 35 לפרוטוקול).

גזר דינו של] :

41. מדובר בעבירה חמורה ומתמשכת, שדורשת עונש התואם לחומרת המעשים.
42. כפי שטענה התביעה ציון אפס בקורס אינו עונש, אלא תוצאת ההעתקה, שכן הגשת הפרויקט היא תנאי הכרחי כדי להיות זכאי להבחן בקורס.

43. קורסים רבים בטכניון ניתנים אחת לשנה ("חד שנתיים"), וגם במקרה הנדון הקורס מושא הקובלנה ניתן רק במסטר חורף. אין בכך נסיבה חריגה.

44. בית הדין רואה בחומרה את העובדה שהסטודנט לא הפנים את חומרת מעשיו ולא לקח אחריות מלאה עליהם. הדבר ניכר בכך שאף לאחר שהורשע, הוא סבר שאין זה הוגן שייפסל לו הקורס. תחת זאת ביקש שהמרצה ייתן לו מטלה אקדמית חלופית. לחלופין, במידה ויפסלו לו את הקורס, ביקש שלא ירחיקו אותו על מנת שיוכל להמשיך ולצבור נקודות לתואר השני. בכל הכבוד, מדובר בבקשות שערורייתיות ממש. מדובר בסטודנט הנמצא כפסע מקבלת תואר בוגר של הטכניון, ונראה כי הוא אינו מבין כלל את הקוד האתי המצופה ממנו. צר לנו לגלות, שרגע לפני סיום הלימודים, סטודנט סבור ש"שימוש" בפרויקט של אחר הוא סביר (כפי שטען שבזמן מעשה לא חשב שמדובר בשימוש שאינו סביר), ולא מסוגל להודות בפה מלא שמדובר בהעתקה גסה ובוטה, שאין לה מילה אחרת מלבד הונאה.

45. לאחר ששמענו את טענות הצדדים ושקלנו את מכלול השיקולים, לרבות נסיבותיו האישיות – הלימודיות והכלכליות – של הסטודנט, החלטנו פה אחד להשית על הסטודנט את העונשים הבאים:

- א. **ציון 0 בקורס סטטיסטיקה 2 97414, סמסטר חורף תשפ"ג** (לפי סעיף 12.4 לתקנון).
- ב. **הרחקה בפועל מלימודים בטכניון לסמסטר אביב תשפ"ג** (לפי סעיף 12.7 לתקנון).
- ג. **הרחקה על תנאי מלימודים בטכניון לשנה, בתוקף עד לסיום הלימודים בטכניון, תופעל במקרה של הרשעה נוספת בעבירה לפי סעיף 4.1.1 או 4.1.3 לתקנון** (לפי סעיף 12.7 ו-12.16 לתקנון).

גב' ר.ל

פרופ' מריוס אונגריש

פרופ' אורי שפירא

Marius Ungureanu

טיעונים לעונש -]:

46. "אז אני יכול להגיד בעצם מה הוביל למצב הזה. אני, יש לי קשיים מאוד מאוד מורכבים, אפשר להגיד את זה, במשפחה. אבא שלי נפטר כשהתחלתי את הטכניון, הוא היה עמוד התווך של המשפחה וכתוצאה מזה נשארתי רק עם אמא שלי. אמא שלי לא אקדמאית, היא מטפלת באנשים קשישים, מקבלת משכורת רעב והגעתי למצב שאני נמצא פה בלי איזושהי מלגה, כי התחלתי את הטכניון בלי לדעת את זה, וכל המצב הזה הוביל לדבר שאמא שלי, היא נהפכה לאלכוהוליסטית, בצורה מאוד מאוד חמורה, אחרי הפטירה של אבא. ואני יכול להראות לכם, אם תתנו לי, כל כך הרבה עדויות, עם מה אני צריך להתמודד. כמעט כל יום, אני מקבל ב-20-10 שיחות טלפון, אם זה שעות הלילה, אם זה שעות הבוקר, ממצב של פרנויות, ממצב של שיכרות, ממצב של כל מיני דברים כאלו, שזה לא נתן לי להתמקד בלימודים. זאת אומרת, אני פה ואני צריך ב-22:00 בלילה למשפחה, לאמא שלי ולמצוא אותה מעולפת על הרצפה. אם אתם רוצים, אני יכול להציג לכם" (עמ' 25-26 לפרוטוקול).

47. "...בכתבי ההגנה שאני הגשתי אני כן אמרתי שאני מבין את חומרת המעשה, אבל העונש מבחינתי הוא באמת, מאוד מאוד כבד, בהתייחס למצב שאני נמצא בו. זה באמת יוביל אותי, או לא להמשיך יותר בטכניון, כי הרחקה בסמסטר בפועל, זה קודם כל אני יש לי תמיכה כלכלית מסוימת מהטכניון, בהינתן שאני לומד בטכניון. ... אני מקבל מלגה מהטכניון בשביל לכסות את הלימודים" (עמ' 38 לפרוטוקול).

48. הסטודנט סיפר כי הוא עובד ועוזר לאימו. יום בשבוע הוא עובד במשרת סטודנט, אך רוב הזמן מתמקד בלימודים. הוא מתגורר במעונות ונותרו לו כשני סמסטרים לסיום התואר (40-50 נק"ז). לומד בטכניון כבר 3 שנים, התקבל לטכניון דרך אפיק מעבר מהאוניברסיטה הפתוחה.

49. אימו גרה באלפי מנשה ויש תקופות שהוא כל יומיים נוסע לסייע לה. היא מתקשרת אליו ללא הפסקה ולטענתו בתקופת מבחנים הוא חוסם אותה כדי להתרכז בלימודים.

50. בשנה השלישית לתואר הגיע למצב שאף אחד לא רוצה להיות שותף שלו בקורסים, לטענתו בגלל הבעיות שלו בבית. הסטודנט הציג הודעת ווטסאפ מסטודנט אחר שכותב שהוא מוכן להיות שותף שלו לעבודה "רק אם אתה מתחייב שאתה לא עושה שטויות, כי אני מכיר אותך, אני רוצה את ה-100 שלך". לשאלת בית הדין למה הוא מתכוון ב"לא עושה שטויות", השיב הסטודנט "זה שאני נוסע הביתה כל יומיים" (עמ' 42 לפרוטוקול).

51. הסטודנט ציין שהקורס מושא הקובלנה הוא חד שנתי והרחקה לסמסטר משמעותה שיוכל לקחת קורס חוזר רק עוד שנה. "הייתי מסכים באמת לדבר הזה, אם הייתי לי איזושהי תמיכה כלשהי ממישהו, כמו שיש פה הרבה סטודנטים שיש להם תמיכה משפחתית, שזה לא פחות חשוב, במצב של הטכניון. תמיכה כלשהי מהורים שלמדו בטכניון, שיש להם את הכלים להגיד לך מה צריך לעשות ואיך. ההורים שלי לא אקדמאים בכלל. זו איזושהי תמיכה ש... אני רוב נמצא בחדר של מטר על מטר, לא יוצא משם, במצב שאמא שלי משתגעת ומעולפת על הרצפה, אני לא יכול להיות אפילו בבית שם, ברמה שאני חוזר וכל הבית מפורק, כאילו פרצו לנו לבית. אני יכול להראות לך תמונות, באמת, במצב כזה. עצם זה שאני גם מורחק

- לסמסטר, זה אומר שגם הקשרים שכביכול יש לי בתואר, הם נעלמים לי, כי אנשים מתקדמים. זאת אומרת שאני צריך עכשיו להקים הכול מהתחלה" (עמ' 43 לפרוטוקול).
52. במענה לשאלת בית הדין, האם ניתן לסמוך עליו שלמד את הלקח ולא יעגל פינות שוב, בתור סטודנט או בתור מהנדס, השיב הסטודנט: "אני מבין את חומרת המעשה. העניין שאני למדתי שעצם זה שאני העמסתי יותר מדי על עצמי, לא לקחתי בחשבון שזה יכול לגרום למצב של עיגול פינות ... ובן-אדם שמתמודד עם קשיים, גם טועה. מה לעשות, בסוף אנחנו בני-אדם, אנחנו לא בינה מלאכותית. ... אני טועה. טעיתי, חד משמעית" (עמ' 44 לפרוטוקול).
53. הסטודנט סיפר שנולד בארץ, שירת בצבא, לרבות בקבע. סמסטר לאחר שאביו נפטר קיבל מלגת סיוע, והוא בקשר עם המרכז ליעוץ ותמיכה בסטודנטים. אם יורחק הוא לא יודע אם יחזור ללימודים. "אני הייתי מועמד לשימוע לפני פיטורים, ממש לפני לא הרבה זמן, בגלל המצב בשוק. ... הסיבה שבסוף החליטו שלא, זה כי הוכחתי שאני יכול לסיים את התואר יותר מוקדם, על מנת שאני אוכל... שלא ישקיעו בי סתם מאמצים. עכשיו, כל פעם המנהל שלי בודק: "נו, כמה זמן נשאר לך, תשלח לי". אם אני עכשיו, ברמה כזאת של הפסקת סמסטר, יוכלו להגיד לי: יאללה, ביי, ואז אין לי איפה. המצב בשוק נוראי. באמת, אני כבר חשבתי שעדיף לסיים בכלא. יש לך שם הכול, אוכל וזה, ואתה יכול- מסדרים לך את כל הבלגאן של הראש" ... "אני מסכים שהייתה פה טעות, של ללכת ולהעתיק, בגלל הקושי והעומס. אבל אני יכול לקחת פחות קורסים, אבל לא להפסיק את הלימודים" ... "חד משמעית זה היה כדור שלג. פשוט אני הייתי במצב, גם מבחינת העומס של הקורסים וגם מבחינה נפשית, כי גם אמא שלי, במהלך הסמסטר, גם החליטה לשבור ברך. זאת אומרת, גם העבודה שהיא עבדה בה, אין כסף, אז זה או לוותר על הכול, או לנסות איכשהו לעמוד על הרגליים" (עמ' 46-48 לפרוטוקול).
54. בניגוד לנאמר על ידו קודם לכן (עמ' 43 לפרוטוקול), בשלב זה ציין שאביו היה מהנדס בניין ויש לו השכלה אקדמית (עמ' 48 לפרוטוקול).
55. לבסוף ביקש הסטודנט, שתחת הרחקה בפועל בית הדין ישית עליו עבודות שירות.
56. לאחר הדיון הסטודנט שלח לבית הדין מסמך המעיד על המלגה שהוא מקבל, וסיכום ביקור רפואי מתאריך 20.11.2022, המעיד שאימו שברה את פיקת הברך.

גזר דינו של] :

57. מדובר בעבירה חמורה ומתמשכת, שדורשת עונש התואם לחומרת ההונאה.
58. כפי שטענה התביעה ציון אפס בקורס אינו עונש, אלא תוצאת ההעתיקה, שכן הגשת הפרויקט היא תנאי הכרחי כדי להיות זכאי להבחן בקורס.
59. קורסים רבים בטכניון ניתנים אחת לשנה ("חד שנתיים"), וגם במקרה הנדון הקורס מושא הקובלנה ניתן רק בסמסטר חורף. אין בכך נסיבה חריגה.

60. שמענו בקשב רב את הקשיים האישיים שפירט הסטודנט – לימודיים, משפחתיים, כלכליים, וחברתיים. איננו סבורים שבמקרה דנן עבודות שירות יהיו עונש הולם. על אחת כמה וכמה, נוכח העומס שהסטודנט מתאר כי הוא מצוי בו.

61. לאחר ששמענו את טענות הצדדים ושקלנו את מכלול השיקולים, החלטנו פה אחד להשית על הסטודנט את העונשים הבאים:

- ד. **ציון 0 בקורס סטטיסטיקה 2 97414, סמסטר חורף תשפ"ג** (לפי סעיף 12.4 לתקנון).
- ה. **הרחקה בפועל מלימודים בטכניון למשך סמסטר אחד** (לפי סעיף 12.7 לתקנון).
- ו. **הרחקה על תנאי מלימודים בטכניון לשנה, בתוקף עד לסיום הלימודים בטכניון, תופעל במקרה של הרשעה נוספת בעבירה לפי סעיף 4.1.1 או 4.1.3 לתקנון** (לפי סעיף 12.7 ו-12.16 לתקנון).
62. נוכח הנסיבות האישיות החריגות שפירט הסטודנט, החלטנו לאפשר לו לבחור את הסמסטר ממנו יורחק: סמסטר אביב תשפ"ג, או סמסטר חורף תשפ"ד. הסטודנט יודיע את בחירתו למזכירות בית הדין עד ליום **21.6.2023**. ברירת המחדל שתחול, ככל שלא ימסור הודעה כאמור, הינה הרחקה מסמסטר אביב תשפ"ג.

גב' ר.ל

פרופ' מריוס אונגריש

פרופ' אורי שפירא